

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT-EKSAMEN
AANVULLINGSEKSAMEN – MAART 2019

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL: VRAESTEL II

NASIENRIGLYNE

Tyd: 2½ uur

100 punte

Hierdie nasienriglyne word voorberei vir gebruik deur eksaminatore en hulpeksaminatore. Daar word van alle nasieners vereis om 'n standaardiseringsvergadering by te woon om te verseker dat die nasienriglyne konsekwent vertolk en toegepas word tydens die bepunting van kandidate se skrifte.

Die IEB sal geen gesprek aanknoop of korrespondensie voer oor enige nasienriglyne nie. Daar word toegegee dat verskillende menings rondom sake van beklemtoning of detail in sodanige riglyne mag voorkom. Dit is ook voor die hand liggend dat, sonder die voordeel van bywoning van 'n standaardiseringsvergadering, daar verskillende interpretasies mag wees oor die toepassing van die nasienriglyne.

AFDELING A LETTERKUNDE

HOOPVOL – Derick van der Walt

VRAAG 1

Algemene riglyne:

- *Name mag verkeerd gespel word, maar moet nog steeds as die naam gelees kan word.*
- *Engelse woorde mag aanvaar word as dit so in die boek gebruik word.*
- *Woorde wat verkeerd gespel word en 'n nuwe foutiewe betekenis skep, word as verkeerde feit gepenaliseer.*
- *Punte word nie afgetrek vir foutiewe taal nie. Indien taalfoute egter die betekenis van die antwoord beïnvloed, moet geen punt toegeken word nie.*
- *Indien die eerste deel van 'n vraag verkeerd beantwoord is, word daar steeds 'n punt toegeken vir die tweede deel van die vraag indien dit korrek is. (Gebruik eie oordeel indien dit voorkom asof kandidaat die vraag misverstaan het en 'n skoot in die donker waag.)*

1.1 (Haar ouers is oorlede) en sy sou eers haar erfporsie kry as sy een-en-twintig is.
Sy verdien geld (kan spaar)
(Een feit)

1.2 Hulle sou die hotel iets spesiaal maak sodat mense daarvan praat./Hulle sou feeste by die hotel hou.
(Een feit)

1.3 1.3.1

- Liefie het vasgevang in Hoopvol gevoel.
- Liefie het gevoel dat daar geen toekoms vir haar was nie.
- Liefie het gevoel dit was vervelig.
- Liefie was Mietie se assistent in die hotel se kombuis.
- Liefie wou die spyskaart verander, maar sy kon nie.
- Niks het vernader na nuwe SA.

(Een feit)

1.3.2

- Liefie het die eienaar van die hotel geword.
- Liefie het die spyskaart/kos modern gemaak.
- Liefie het met 'n Mercedes gery.
- Liefie het die hotel verbeter/modern gemaak.

(Een feit)

1.3.3

- Nathalie het Sakkie se hart gebreek omdat sy Bobby gekies het.
- Sakkie was net 'n polisieman/konstabel.

(Een feit)

1.3.4

- Sakkie het polisiehoof geword.
- Sakkie het getrou en het 'n gesin/vier seuns gehad.
- Sakkie het met 'n Fortuner gery.

(Een feit)

- 1.3.5
- Juffrou September was stil/het baie gehuil.
 - Juffrou September het verlang na haar geliefde/pastoor Chalmers.
 - Juffrou September het altyd by die venster uitgestaar/voor haar uitgestaar.
 - Dorpsmense het gedink sy is nie goed genoeg nie.
(*Een feit*)
- 1.3.6 Juffrou September en pastoor Chalmer het saam wegge-loop.
- 1.3.7 Olivia het die kamers in die hotel skoongemaak/ouers streng/min geld.
- 1.3.8 Olivia het die hoof van die hotel se kombuis geword.
- 1.4 1.4.1 Nathalie het Bobby verdink dat hy Olivia aangerand het. (en dit het hom baie seergemaak)/gedin hy was terug op dwelms.
- 1.4.2
- Bobby het sy telefoonnommer vir tannie Lettie gegee om vir Nathalie te gee.
 - Tannie Lettie het die nommer opgefrommel/weggegooi.
 - Dit was tannie Lettie se skuld dat Bobby en Nathalie nooit bymekaar uitgekóm het nie/Ben nooit sy pa geken het nie.
- 1.4.3 Sy was nog steeds verlief op hom.

VRAAG 2

- 2.1 2.1.1 Hy het 'n onrustige siel gehad (of soortgelyk).
- 2.1.2 Hy het op 'n olieboor gewerk.
- 2.2 2.2.1 Hy was 'n goeie veerpyltjiespeler. (*nie "darts" nie, want veerpyltjie in boek*)
- 2.3 2.3.1
- Sy pa het nog gelewe./Het by die mark in Pretoria gewerk.
 - Sy ma het in Hoopvol gebly toe sy jonk was.
 - Sy ma het nog 'n huis in Hoopvol besit.
 - Hy lyk soos sy pa.
- (*Enige twee feite*)
- 2.4 2.4.1 Sy pa was 'n goeie skaapskeerder.
- 2.4.2 In die begraafplaas/by sy graf op oom Frans se plaas.

2.5

1	Albei het donker hare gehad./ Albei was kort./ Albei het 'n donker vlek op hulle elmboog gehad. (<i>Enige twee feite</i>)
2	In Deel 1 neem Bobby vir Nathalie met sy motorfiets na die swempeel. In Deel 2 ry Ben en Helena op die perde na die swempeel.
3	Bobby vertel vir Nathalie hoe hy aan dwelms verslaaf geraak het/dat hy Noupoot toe is omdat hy gesien het hoe swaar sy ouers kry. Helena vertel vir Ben dat sy pa skuldig voel oor Charl se dood (omdat hy vir hom 'n motorfiets wat te groot was, gekoop het).
4	Bobby het vir Nathalie by die kerk se roostuin/op die kerk se binnepleintjie/op die sydeur se kliptrappies gesoen. Ben het beplan om vir Helena in die (agter)tuin te soen.

VRAAG 3

- 3.1 'n Kers het omgeval.
- 3.2 Ek was naar (het opgegooi)/het nagmerries gekry/het gebewe/my tande het geklapper/het gehuil.
(*Enige 2 feite*)
- 3.3 My ma se groen handsak.
Dit het items soos geld/ID-boekie bevat.
- 3.4 In die toilet/badkamer op die stasie.
- 3.5 Ek het skuldig gevoel oor my ma en suster se dood.
Ek wou nie by tannie Pop bly nie.
Daar is niks meer vir my nie.
- 3.6
- Ek het inligting oor my regte pa gekry. (*enige spesifieke inligting ook reg; twee feite oor sy pa = 2 punte*)
 - Ek het inligting oor my ma se agtergrond gekry. (*enige spesifieke inligting ook reg; twee feite oor sy ma = 2 punte*)
 - Ek het goeie mense ontmoet wat my gehelp het.
 - Ek het 'n nuwe toekoms gekry.
 - Plaaslewe ontdek; hou baie daarvan.
 - Nuwe gesin.
 - Nuwe skool.
 - Kersvakansie by die see.
 - Nuwe dinge leer doen op plaas.
 - Verlief op Helena.(*Enige twee feite oor nuwe toekoms ook reg*)
 - Vrede gemaak met ma se leuens oor pa, want hy het nou al die feite.
 - Vrede gemaak met pa se dood en die feit dat hy hom nooit in sy lewe gehad het nie.
- (*Enige van bogenoemde twee feite*)

VRAAG 4

Inhoud: Maksimum van 350 woorde – Daarna word 'n streep getrek en feite daarná word nie getel nie.

① Tannie Pop

- Tannie Pop was hulle buurvrou.
- – Hy wou nie hê dat sy haar moes bekommer nie.
– Hy wou nie hê dat hulle hom moes soek nie.
– Hy wou sy pa verder soek.
– Hy wou nie teruggaan Mayfair toe nie.
– Wou nie by tannie Pop bly nie.
(Enige 2 feite)
- Sy het 'n kers vir haar verjaardag by Tannie Pop gekry.
Tannie Pop wil hê hy moet by haar bly.
(Een feit)

② Tannie Joan

- Mike het vir Ben gestuur om dokumente vir tannie Joan te neem.
- Dit was sy pa.
- Sy het 'n program op die televisie oor bome wat afgekap word/hout, gesien.
- Sy het vir Ben gebel toe sy onthou het waarheen Oil gegaan het.

③ Alta

- Sy was die kelnerin wat hom bedien het.
- – Sy het sy tafel met moeilike mense bedien./
– Sy het hom geroep om in te kom as hy buite sit en rook./
– Sy het hom moed ingepraat as hulle vir baie verjaardae moes sing.
(Een feit)
- – Sy het trane in haar oë gekry toe hy gesê het dat hy weggaan./
– Sy het gesê dat sy hom sou mis as hy weggaan.
(Een feit)

④ Tannie Nonnie

- Sy het eers gesê Ben moes in 'n ander kamer slaap en nie in Charl se kamer nie.
- Sy het vir Ben 'n tas met Charl se klere gegee.
- Hulle sou Nathalie se ou huis in 'n gastehuis verander.

Taal en struktuur

Die vier punte vir *Assessering* word volgens die **TAAL EN STRUKTUUR (4)** toegeken.

	TAAL EN STRUKTUUR (4) Struktuur, logiese vloei van aanbieding. Taal, toon en styl gebruik in opstel.
4 punte	Samehangende teks geproduseer. Uitstekende antwoord. Uiters geskikte inleiding en samevatting. Argumente goed gestruktureer en duidelik ontwikkel. Taal, toon en styl is goed aangewend, indrukwekkend, korrek.
3 punte	Duidelike struktuur en logiese vloei van gedagtes. Inleiding en samevatting is bogemiddeld. Vloei van gedagtes kan gevolg word. Taal, toon en styl korrek.
2 punte	Bepanning in die struktuur toon tekens van foute. Inleiding en/of samevatting is nie heeltemal geskik nie. Argumente nie logies nie. Paragrafering foutief. Taalfoute teenwoordig. Toon en styl nie geskik vir die doel van akademiese skryfwerk nie.
1–0 punte	Moeilik om te bepaal of vraag beantwoord is. Geen bewys van beplande struktuur of logiese uiteensetting nie. Geen paragrafering of samehang nie. Swak taal. Foutiewe styl en toon.

AFDELING B TRANSAKSIONELE SKRYFWERK

RIGLYNE BY DIE ASSESSERING VAN DIE SKRYFWERK

1. Die nasienrubriek moet goed bestudeer word en deurgaans geraadpleeg word.
2. As die opdrag misgetas of verkeerd geïnterpreteer is, moet die kandidaat streng gepenaliseer word ten opsigte van inhoud. Taal moet egter normaalweg geassesseer word.

Voorbeeld: Dialoog

Inhoud, beplanning en formaat	E	7
Taal, styl en redigering	G	6
	7 + 6 =	<u>13</u>

3. **Die neerskryf van punte:** Gebruik die korrekte rubriek vir elke skryfstuk. Assesseer die kandidaat se skryfstuk volgens die kriteria vir elkeen van die drie rubrieke na aanleiding van die **kodes**.

Skryf die punte soos volg neer:

I : E	7
T : G	6
	<u>13</u>

Halfpunte word na die eindtotaal oorgedra en daar afgerond.

4. Vraag 6 – die punt moet deur 2 gedeel word ten einde die totaal uit 10 te laat tel.

Die volgende simbole moet tydens die assessering van die skryfstuk gebruik word:

SIMBOOL	BESKRYWING	VERDUIDELIKING
//	Dubbel strepie aan die begin van sin wat nuwe paragraaf aandui	Nuwe paragraaf
<u>interessant</u>	Strepie onder die woord	Spelfout
x	Kruisie oor woord	Foutiewe woord
()	Hakies	Foutiewe woordorde
^	Weglaatteken	Woord(e)/leesteken uitgelaat
T (in kantlyn)	Hoofletter T	Tye verwarrend/foutief gebruik
?/ (in die kantlyn)	Groot vraagteken/kronkelstreep	Onduidelik/onverstaanbaar
<u>enough</u>	Kring om woord	Engelse woord
hh	Dubbele h	Herhaling
Skryf die hoofletter of komma in		Hoofletter/komma

Indien die skryfstuk ver te lank is, word daar net gelees tot die vereiste getal woorde – kandidaat word dan outomaties op grond van inhoud gepenaliseer.

VRAAG 5 DIALOOG

Formaat:

Die formaat word bepunt.

- Name teen die kantlyn.
- 'n Reël oop tussen spreekbeurte.
- Dialoog in blokvorm.
- Geen aanhalingstekens nie.

Taal:

- Taal moet aanpas by die doel, teikengroep en konteks.
- Die gesprek moet vloei.

Inhoud:

- Is die trant duidelik ten opsigte van die riglyne wat gegee is?
- Word interessante inligting gegee?
- Is gesprek saaklik en onderhoudend?
- Word al die aspekte wat in die opdrag genoem is, gedek?

VRAAG 6 *FACEBOOK*-boodskap

Formaat:

Geen voorgeskrewe formaat by die inhoud nie.

Inhoud:

- Taal moet aanpas by die doel, teikengroep en konteks.
- Teks moet vloei.

Inhoud:

- Word daar voldoen aan die riglyne wat gegee word?
- Is die inhoud en idees oorspronklik en interessant?
- Word al drie aspekte wat in die opdrag genoem is, gedek?

ASSESSERINGSRUBRIEK: LANG TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
<p>INHOUD, BEPLANNING EN FORMAAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respons op onderwerp. • Idees in teks. • Organisering van idees vir die beplanning, doel en gehoor. • Kenmerke/konvensies (reëls) en konteks van die teks. <p>(18)</p>	<p>18–15</p> <p>1. RESPONS: Uitsonderlik. Bo verwagting. Grondige kennis van kenmerke van die soort teks. Skryfstuk behou fokus.</p> <p>2. IDEES: Intelligent, volwasse en behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun.</p> <p>3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees.</p> <p>4. FORMAAT: Gepas en akkuraat.</p>	<p>14–11</p> <p>1. RESPONS: Baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks. Behou fokus. Daar is geen afwyking nie.</p> <p>2. IDEES: Baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun.</p> <p>3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees.</p> <p>4. FORMAAT: Gepas met onbeduidende foute.</p>	<p>10–8</p> <p>1. RESPONS: Voldoende. Toon kennis van kenmerke van die soort teks. Nie heeltemal gefokus nie. Enkele afwykings.</p> <p>2. IDEES: Sommige detail ondersteun die onderwerp.</p> <p>3. ORGANISASIE: Redelike samehang in inhoud en idees.</p> <p>4. FORMAAT: Oorwegend gepas, maar met enkele foute.</p>	<p>7–5</p> <p>1. RESPONS: Basies. Toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks. 'n Aanduiding van fokus, maar met afwykings.</p> <p>2. IDEES: Min detail ondersteun die onderwerp.</p> <p>3. ORGANISASIE: Inhoud en idees nie altyd samehangend nie.</p> <p>4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas. Kritiese foute begaan.</p>	<p>4–0</p> <p>1. RESPONS: Toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie. Betekenis is onduidelik met groot afwyking.</p> <p>2. IDEES: Baie min detail ondersteun die onderwerp.</p> <p>3. ORGANISASIE: Geen samehang in idees en inhoud nie.</p> <p>4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat nie toegepas nie.</p>
<p>TAAL, STYL EN REDIGERING</p> <p>Toon, register, styl en woordkeuse: Hoe gepas vir doel/effek en konteks?</p> <p>Grammatika: Taalgebruik en -konvensies (taalreëls), bv. spelling en puntuasie en woordeskat.</p> <p>(12)</p>	<p>12–10</p> <p>1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks.</p> <p>2. GRAMMATIKA: Akkuraat en goed gekonstrueer. Puik woordeskat.</p> <p>Feitlik foutvry.</p>	<p>9–8</p> <p>1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Baie gepas vir doel, gehoor en konteks.</p> <p>2. GRAMMATIKA: Oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer. Baie goeie woordeskat.</p> <p>Oorwegend foutvry.</p>	<p>7–6</p> <p>1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Gepas vir doel, gehoor en konteks.</p> <p>2. GRAMMATIKA: Enkele grammatikafoute. Woordeskat is voldoende.</p> <p>Foute belemmer nie betekenis nie.</p>	<p>5–4</p> <p>1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Minder gepas vir doel, gehoor en konteks.</p> <p>2. GRAMMATIKA: Onakkuraat met etlike foute. Woordeskat is basies.</p> <p>Foute belemmer betekenis.</p>	<p>3–0</p> <p>1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORDKEUSE: Stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie.</p> <p>2. GRAMMATIKA: Besaai met foute en verwarrend. Woordeskat nie geskik vir doel nie.</p> <p>Foute belemmer betekenis ernstig.</p>
<p>VERSPREIDING VAN PUNTE</p>	<p>30–25</p>	<p>23–19</p>	<p>17–14</p>	<p>12–9</p>	<p>7–0</p>

ASSESSERINGSRUBRIEK: KORT TRANSAKSIONELE TEKS – AFRIKAANS EAT

KRITERIA	UITSONDERLIK	KNAP	GEMIDDELD	ELEMENTÊR	ONVOLDOENDE
<p>INHOUD, BEPLANNING EN FORMAAT</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respons op onderwerp. • Idees in teks. • Organisering van idees vir die beplanning, doel en gehoor. • Kenmerke/konvensies (reëls) en konteks van die teks. <p>(12)</p>	<p>12–10</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RESPONS: Uitsonderlik. Bo verwagting. Grondige kennis van kenmerke van die soort teks. Skryfstuk behou fokus. 2. IDEES: Intelligent, volwasse en behoorlik uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas en akkuraat. 	<p>9–8</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RESPONS: Baie goed en demonstreer goeie kennis van kenmerke van die soort teks. Behou fokus. Daar is geen afwyking nie. 2. IDEES: Baie goed uitgebrei met detail wat die onderwerp ondersteun. 3. ORGANISASIE: Samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Gepas met onbeduidende foute. 	<p>7–6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RESPONS: Voldoende. Toon kennis van kenmerke van die soort teks. Nie heeltemal gefokus nie. Enkele afwykings. 2. IDEES: Sommige detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Redelike samehang in inhoud en idees. 4. FORMAAT: Oorwegend gepas, maar met enkele foute. 	<p>5–4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RESPONS: Basies. Toon geringe kennis van kenmerke van die soort teks. 'n Aanduiding van fokus, maar met afwykings. 2. IDEES: Min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Inhoud en idees nie altyd samehangend nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat vaagweg toegepas. Kritiese foute begaan. 	<p>3–0</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RESPONS: Toon geen kennis van kenmerke van die soort teks nie. Betekenis is onduidelik met groot afwyking. 2. IDEES: Baie min detail ondersteun die onderwerp. 3. ORGANISASIE: Geen samehang in idees en inhoud nie. 4. FORMAAT: Nodige reëls van formaat nie toegepas nie.
<p>TAAL, STYL EN REDIGERING</p> <p>Toon, register, styl en woordkeuse: Hoe gepas vir doel/effek en konteks?</p> <p>Grammatika: Taalgebruik en -konvensies (taalreëls), bv. spelling en punktuasie en woordeskat.</p> <p>(8)</p>	<p>8–7</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Hoogs gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Akkuraat en goed gekonstrueer. Puik woordeskat. <p>Feitlik foutvry.</p>	<p>6–5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Baie gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Oor die algemeen korrek en goed gekonstrueer. Baie goeie woordeskat. <p>Oorwegend foutvry.</p>	<p>5–4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Enkele grammatikafoute. Woordeskat is voldoende. <p>Foute belemmer nie betekenis nie.</p>	<p>3</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Minder gepas vir doel, gehoor en konteks. 2. GRAMMATIKA: Onakkuraat met etlike foute. Woordeskat is basies. <p>Foute belemmer betekenis.</p>	<p>2–0</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. TOON, REGISTER, STYL EN WOORD-KEUSE: Stem nie ooreen met doel, gehoor en konteks nie. 2. GRAMMATIKA: Besaai met foute en verwarrend. Woordeskat nie geskik vir doel nie. <p>Foute belemmer betekenis ernstig.</p>
<p>VERSPREIDING VAN PUNTE</p>	<p>20–17</p>	<p>15–13</p>	<p>12–10</p>	<p>8–7</p>	<p>5–0</p>

Totaal: 100 punte